

те, и в българоруските документални издания за освобождението на България и за руската политика спрямо българите от Кримската война до края на 60-те години, което трябваше да завърши до 1875 г., но засега по независещи от учените в двете страни условия е прекратено. А ето на какви данни се натъкваме в руските архиви от публикациите на някои съветски българисти и от един краткотраен мой достъп до материалите на Азиатския департамент, за въпросния Ив. Кишелски. През 1868 г. по заръка на началниците си той участва в тяхната акция да бъде осуетено пренасянето на оръжието за българските революционери, осигурено от Н. М. Тошкович. Пак през същата година прави опит да убеди Добродетелната дружина чрез руския консул в Букурещ емигрантския център на българите да бъде пренесен в Русия. Опитът му да бъдат така ограничени чуждите /разбирай неруски и революционни!/ не успява, но е показателен сам по себе си. Такива цели прозират и от донесенията му до ръководителите на департамента в Петербург, в които системно и често пристрастно информира за сънародниците си в Одеса и за емигрантски инициативи в Румъния. Поради личен конфликт със създателите на Одеското настоятелство - най-авторитетната и дълготрайна българска организация в Русия, злепоставя неоснователно Н. М. Тошкович, Палаузови и други дейци, както и дейността на самото настоятелство, излиза от него скандално и между другото в духа на официалната руска политика и славянофилските идеи, създава общоюжнославянско дружество, което да противодейства на българското, националното. Заедно с това, вдъхновен от най-крайни ретроградни славянофилски, дори панславистични идеи, разработва подробно проект за въвеждане на руски език във всички славянски страни като основен, вместо националните, за да могат славяните в различните страни да се разбират помежду си и осъществят по-лесно своето обединение!

От българските архиви пък са ни известни неговите усилия да внуши на Л. Каравелов, Д. Ценович и други дейци на БРЦК през 1870 - 1871 г. да бъдат умерени в плановете и изявите си, да не прибързват с приготовления за въстание, /докато Русия не бъде готова за действия срещу Турция и не сметне едно българско въстание за навременно/ и най-важното Каравелов да не призовава постоянно към революция и да не критикува руската политика. В отговора си Каравелов категорично отхвърля тези съвети, и по много достоен начин - с думите: "Аз съм първо българин и после славянин!" Защитата на българските национални интереси стоят на първо място, тях отстоява и ще продължават Каравелов и българската революционна емиграция. Противопоставяйки се на проправителствените и проруски внушения на Ив. Кишелски, председателят на БРЦК през есента на 1870 г. отправя от името на емиграцията протестно изложение до руския посланик в Цариград Н. П. Игнатиев срещу вмешателството на букурещкия консул на Русия Офенберг в живота на българската емиграция и клеветите му пред Петербург срещу най-активната част от нея. Така Каравелов фактически предприема решителна акция за защита на независимостта на българското освободително движение преди от официална Русия. Любопитно е, че наистина агресивният и вреден рус-